

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯШЕЛ ҮЗЭН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
РУС ӘЖӘЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ СОВЕТЫ**

КАРАР

2021 елның 9 марта

№25

Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районының Рус Әжәле авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән жирләрдә яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында"ғы 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, "Эйләнә-тирә мохитне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындағы 7-ФЗ номерлы Федеरаль закон, Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районының «Рус Әжәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жиренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә көрмәгән Рус Әжәле авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм яңадан торғызу максатларында, Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районының Рус Әжәле авыл жирлеге карап итте:

1. Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районының Рус Әжәле авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән жирләрдә яшел үсентеләрне кисү тәртибе турындагы нигезләмәне расларга.

2. Элеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында Яшел Үзән муниципаль районының рәсми сайты (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>), шулай ук мәглумати стендларда тубәндәге адреслар буенча: Рус Әжәле авылы, Центральная урамы, 1 йорт(жирлек хакимиите бинасы), Караваш авылы, Новая урамы, 27 йорт (мәдәният йорты бинасы) урнаштырырга

**Рус Әжәле авыл жирлеге
башлыгы, Совет рәисе**

Г.Ф.Семахина

Яшел Үзән муниципаль районы Рұс
Әжәле авыл жирлеге Советының
2021 елның 9 мартаңдагы №25
каравына 1 нче күшымта

Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районының Рұс
Әжәле авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман
фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге
жирләргә көрмәгән жирләрдә яшел үсентеләрне кису тәртибе турында
нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия
Федерациясе Граждан кодексы, Россия Федерациясе Урман кодексы,
"Әйләнә-тирә мөхитне саклау турында"ғы 10.01.2002 елғы № 7-ФЗ Федераль
закон, Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районының «Рұс
Әжәле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, халықның
экологик иминлеген тәэмин итү максатларында һәм Татарстан Республикасы
Яшел Үзән муниципаль районының Рұс Әжәле авыл жирлеге
территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм
физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән
жирләрдә яшел үсентеләрне кису тәртибен билгели (алга таба- авыл
жирлеге).

1. Төп төшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр - агач, қуак һәм үлән үсә торган табигый һәм ясалма
үсемлек (шул исәптән парклар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәкләр,
шулай ук аерым торучы агачлар һәм қуаклар).

Табигый территорияләр - бердәм географик (климатик) шартларда
формалашкан жир рельефының, туфракның, үсемлекләрнең билгеле бер
төрләрен үз эченә алган хужалык эшчәнлеге белән кагылмаган яисә аз
кагылган территориияләр.

Яшелләндерелгән территориияләр - табигый барлыкка килгән
үсемлекләр участоклары, ясалма яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы
билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге
жирләрнең 50 проценттан да ким булмаган өлеше үсемлекләр капламы белән
мәшгуль булган аз төзелгән участоклары.

Урман территориияләре - төрле функциональ билгеләнештәге табигый
территорияләр участоклары, алар табигый барлыкка килгән урман
үсемлекләре белән капланган.

Агач - кимендә 5 см диаметрлы төгәл кәүсәле үсемлек 1,3м биеклектә,
үсентеләрдән тыш,

Куак-күпъеллык (агачтан аермалы буларак) үсемлек, ул туфрак өслеге
янында ботаклана.

Үлән капламы - газон, табигый үлән үсемлеке.

Ешлык - Нинди дә булса урында үсә торган үсемлекләр, куаклар үсеп чыкканнар.

Яшел массив - бердәм чаршау барлықка китерүче 50 данәдән дә ким булмаган (15 яштән өлкәнрәк) агач үсә торган территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян китерү - аларның үсешен туктату, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, тамырның бөтенлеген, тере туфрак катламын бозу, яшел үсентеләрне яисә тамыр зонасындагы туфракны зааралы матдәләр белән пычрату, ут төртү яки башка йогынты ясау.

Яшел үсентеләрне юк иту - яшел үсентеләрне кису яки башка зыян китерү, аларның үсешен туктату.

Компенсацион яшелләндерү - юк ителгән яки заараланган 2 коэффициенты белән яшел утыртмаларны яңадан житештерү.

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авыл жирлеге территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлық яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрнең сакланышын һәм үсешен тәэммин иту буенча бурычлар йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда - әлеге оешмалар житәкчеләренә;

2.2.2. милектәге яки арендага алынган участокларда-юридик затларга, милекче гражданнарга яки арендаторларга.

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренең милекчеләре, кулланучылары һәм арендаторлары яшел утыртмаларның сакланышын тәэммин итәргә, яшел үсентеләрне тиешенчә карага тиешләр.

2.4. Әлеге Нигезләмә, милек рәвешләренә карамастан, авыл жирлеге территориясендә агач-куак кисүгә бәйле проектлау, төзелеш, ремонт һәм башка эшләр алып баручы гражданнарга һәм оешмаларга кагыла.

2.5. Авыл жирлеге территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп башкарыла.

2.6. Жир участогын сайлау акты, төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр һәм проектлана торган объектның Яшел утыртмаларга йогынтысын тулы бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшел үсентеләр яшәешен тәэммин итүгә туры килми торган яшел территорияләрне һәм яшел массивларны куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләр ,агачлар, куаклар кису тәртибе)

3.1. Авыл жирлеге территорииясендә яшел үсентеләрне үз белдеге белән кису тыела.

3.2. Авыл жирлеге территорииясендә агач һәм куаклар кису рөхсәтнамә нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт Рус Әжиле авыл жирлеге башкарма комитеты күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә (алга таба – авыл жирлеге башкарма комитеты).

3.3. Яшел үсентеләр кисүгә рөхсәт алу өчен гариза бируче жирлек башкарма комитетына агач һәм куаклар кисүгә, кронлауга яки утыртуга рөхсәт бирү турында жирлек башкарма комитеты раслаган форма буенча гариза бирә. Мөрәҗәгать итүченең, авария хәлләренә бәйле очраклардан тыш, Россия Федерациясе бюджет системаы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр буенча бурычы булмаска тиеш.

Гаризага түбәндәге документлар теркәлә:

3.3.1. Шәхесне раслаучы документлар;

3.3.2. Вәкилнең вәкаләтләрен раслаучы Документ (әгәр мөрәҗәгать итүче исеменнән вәкил гамәлдә булса);

3.3.3. Кисәргә тиешле яшел үсентеләрне төшерү белән якындагы корылмаларга яки башка юнәлешләргә кадәр жир кишәрлеке схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеке Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлекенә хокук билгели һәм хокук раслый торган документларның расланган күчермәләре;

3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзегәндә габаритларга эләгә торган яшел үсентеләр киселгән очракта, расланган проект документлары;

3.3.6. Яшел үсентеләрне кису һәм утырту шартлары хужалары белән килешү;

3.3.7. Үсентеләрне утыртканда яки күчереп утыртканда инженер чeltәrlәре вәкилләре белән жир эшләрен башкаруга ордер ачу белән килешенде.

3.4. Авыл жирлеге башкарма комитеты гариза алганнын соң, гариза биручегә әлеге төр эшләрне башкару өчен рөхсәт алган максус оешмага мөрәҗәгать итәргә тәкъдим итә:

3.4.1. яшел утыртмаларның исәп-хисап исемлеге;

3.4.2. кисәргә тиешле агач-куак утыртмаларның санын, төрен, категориясен билгеләү максатларында төzelә торган яшел үсентеләрне техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен түләүне (түләү) исәпләү. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 22.05.2007 ел, № 310 карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бируче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу срокы-90 көн.

3.5. Авыл жирлеге башкарма комитеты мөрәҗәгать итүче гаризасы, яшел үсентеләрне техник тикшерү акты, киселгән агач өчен бәяне (түләү) исәпләү, авыл жирлеге территорииясендә яшел үсентеләр кисүгә рөхсәт бирү турында авыл жирлеге башкарма комитеты Каары проектын әзерли.

3.6. Эшләрне башкаруга рөхсәт алган очракта, мөрәжәгать итүче әлеге Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләр кискән очен түләүләрне кертергә һәм компенсацион яшелләндерү тәртибен раслаучы документларны тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куак кискән очен түләү гариза бирүче тарафыннан авыл жирлеке бюджетына күчерелә.

3.8. Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә туры китереп, гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Агач кисү бары тик аттестацияләнгән белгечләр генә рөхсәт ителә.

3.9. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны кисү, төяү һәм чыгару эшләре гариза бирүче хисабына башланган көннән оч көн эчендә башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм эш урынында киселгән калдыкларны саклау тыела.

3.10. Газон, яшел үсентеләр киселгән урынга якын территориядә зыян күргән очракта, эш башкаручы аларны терриория хужасы һәм контролълек итүче органнар белән аларның компетенциясе чиләрәндә килештерелгән срокларда, ләкин зыян килгән мизгелдән ярты елдан да соңга калмыйча, мәжбүри торғыза.

3.11. Агач кискән очен түләүне башкармыйча, агач һәм куакларны кисү жирлек башкарма комитеты тарафыннан түбәндәгө очракларда хәл ителергә мөмкин:

3.11.1. үткәрү кисү тәрбияләү, санитар кисуләр һәм реконструкция яшел үсентеләр;

3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталъ инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. торак һәм жәмәгать биналарында яктылык режимын бозучы агач һәм куакларны кисү, әгәр дәүләт санэпидемнадзор бәяләмәсе булса;

3.11.4. жимерелү куркынычы тудыра торган авария (коры-сары) агачлар һәм куаклар кисү.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел үсентеләр кисүне гамәлгә аширучы мөрәжәгать итүчегә жирлекнең башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсация ягыннан яшелләндерүне үткәрергә кирәк.

3.13. 1 нче күшүмтә нигезендә комиссия тикшерүе нигезендә авария, коры-сары һәм куркынычсызлыкка куркыныч тудыручы яшел үсентеләр киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 статьясы нигезендә, хужалык эшчәнлеге нәтижәсендә яки жир кишәрлекендә аны гражданга яки юридик затка милеккә тапшырганнан соң барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре аның милке булып тора, аның үз теләге белән файдалана һәм эш итә.

3.15. Яшел үсентеләрне санкциясез кисү яки юк итү дип таныла:

3.15.1. рөхсәтсез яки рөхсәтсез агач һәм куакларны кисү, әмма рөхсәттә күрсәтелгән токымнарның да шул санда түгел; һәм ул токымнардан түгел;

3.15.2 ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

3.15.3. кәүсәне божралау яки юнып алу;

3.15.4.; үсүче агачларга һәм куакларга үсеше түктау дәрәҗәсенә қадәр зыян китерү;

3.15.5. агач һәм куакларга ағынты сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зыян китерү h. б.;

3.15.6. үз белдеген белән корыган агачларны кисү;

3.15.7. башка жәрәхәтләре растущих агачлар һәм куаклар

3.15.7. үсүче агачларга һәм куакларга башка зыян китерү.

3.16. Дәүләт урман фондында булган агач һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рөхсәтләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.17. Әлеге Нигезләмәне бозып агач һәм куакларны юкка чыгару үз белдеге белән киселгән һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм жинаять җаваплылыгына тиеш. Әлеге Нигезләмә кагыйдәләрен үтәү авыл жирлеге территориясендә барлык гражданнар, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәжбүри.

4. Компенсацион яшелләндерү

4.1. Компенсацион яшелләндерү рөхсәт ителгән агач кисү, законсыз рәвештә яшел үсентеләрне заарлау яки юк итү очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү агачлар, куаклар һәм газоннар утырту өчен туры килә торган, әмма яшел үсентеләрне заарлау яки юк итү факты ачыкланганнан соң бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсацион яшелләндерү гражданнар яисә юридик затлар акчалары хисабына башкарыла, аларның мәнфәгатьләрендә яки хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел утыртмаларга зыян килгән яки юк ителгән.

4.3. Әлеге Нигезләмә нигезендә, яшел үсентеләргә китерелгән зыян натураль рәвештә кайтарылырга тиеш-компенсацион яшелләндерү: 2 коэффициенты белән юкка чыгарылган яшел үсентеләрне яңадан торгызу.

5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

5.1. Авыл жирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәү белән алыш барыла.

5.2. Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган төзелеш һәм кулланылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жир кишәрлекләрендә төзелешне оештырганда, проект документларында киселергә тиешле яшел үсентеләрне бәяләү булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау әлеге Нигезләмәнең 2

hәм З бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә агач киселгән өчен түләүне алдан керту hәм компенсация яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

6.1. Яшелләндерелгән территорияләрдә hәм яшел массивларда сәүдә hәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеге, жирлек башкарма комитеты рөхсәтеннән башка эшмәкәрлек эшчәнлеге алыш бару өчен палаткалар hәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда, яшел территорияләрдә hәм яшел массивларда шартлаткыч, утлы hәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату hәм чупләү, яшел үсентеләргә зыян китерергә яки юк итәргә сәләтле башка гамәлләр тыела.

7. Административ жаваплылык

7.1. Элеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе hәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жаваплы.

Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районының Рус Әҗэле авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән жирләрдә яшел үсентеләр кису тәртибе турындағы нигезләмәгә 1 нче күшымта

ЯШЕЛ ҮСЕНТЕЛӘРНЕ КИСЕЛЕРГӘ ТИЕШЛЕ ДИП ТАНУ ТУРЫНДА АКТ

Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль района Рес Әҗэле авыл жирлеге башкарма комитеты

" ____ " _____ ел

Комиссия составы:

1. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)
2. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)
3. _____
(Ф. И. О., вазыйфасы)

яшел үсентеләр тикшерелде.

Тикшерү нәтижәләре:

Нәтижә:

Комиссия членнары:

1. _____
(имза) (Ф. и. о.)
2. _____
(имза) (Ф. и. о.)
3. _____
(имза) (Ф. и. о.)